

Сучасні вимоги написання та оформлення конспекту заняття. Види конспектів

На педагогів покладено відповідальну місію — сформувати особистість, здатну самостверджуватись у мінливому світі. Я. А. Коменський писав: «Ніхто не в змозі зробити людей мудрими, крім мудрого, ніхто — красномовними, крім красномовного, ніхто — моральними або благородними, крім морального і благородного».

Крім того, неодмінна вимога — високий кінцевий результат професійної діяльності. У цьому й полягає головний сенс педагогіки співробітництва в позашкільному закладі.

Сучасне ефективне заняття — це дзеркало загальної педагогічної культури керівника гуртка, мірило його творчого потенціалу, його інтелектуального скарбу, показник його кругозору та ерудиції.

До характеристик якості заняття можна віднести доцільне поєднання репродуктивної та продуктивної діяльності вихованців, продуману послідовність етапів навчальної роботи, завдяки чому оптимально розподіляється зміст, підтримується рівень активності дітей протягом усього заняття, забезпечується поєднання відтворювальної та творчої, колективної та індивідуальної роботи.

Та мало виділити ознаки ефективного заняття, необхідно знати і чинники, які впливають на його результативність. Серед них — темп роботи, рівень підготовленості дітей, дисципліна, настрої, тип нервової діяльності, емоційність, комунікабельність, вдало підібрані методи та форми роботи на занятті.

Заняття — основна форма навчання в позашкільному навчальному закладі.

Основні вимоги до якісного сучасного заняття:

- *науковість* – використання новітніх досягнень науки, передової педагогічної практики;
- *системність* – побудова заняття на основі закономірностей навчально-виховного процесу; зв'язок з раніше отриманими знаннями та вміннями, опора на вже досягнутий рівень розвитку вихованців;
- *оптимальність* – реалізація на занятті в оптимальному співвідношенні всіх дидактичних принципів та правил; забезпечення належних умов для продуктивної пізнавальної діяльності вихованців з урахуванням їх інтересів, нахилів, потреб;
- *ефективність* – зв'язок з життям, особистим досвідом дітей; формування практично-необхідних знань, умінь, навичок, раціональних прийомів мислення та діяльності; формування вміння вчитися.

Вимоги до алгоритму письмового оформлення конспекту навчального заняття

Текст конспекту заняття має бути викладений без помилок, поданий в одному примірнику на паперовому й електронному носіях. Вимоги до комп'ютерного набору: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14, інтервал – 1,5.

Автор гарантує, що конспект заняття створено виключно його творчою працею, і бере на себе повну відповідальність перед третіми особами за порушення авторських прав.

Схема плану-конспекту заняття гуртка

Назва гуртка, група, назва розділу

Прізвище, ім'я, по батькові керівника гуртка

Тема заняття

Мета заняття (навчальна, розвивальна, виховна).

Завдання заняття

Тип заняття (засвоєння нових знань, умінь та навичок; формування практичних умінь та навичок; застосування умінь та навичок; узагальнення; контрольне, комбіноване).

Методи:

- словесні (розповідь, бесіда, пояснення, лекція, інструктаж тощо);
- наочні (демонстрація предметів, явищ, посібників тощо);
- практичні (практична робота, навчальні вправи, ігрові вправи, лабораторні досліди, екскурсія, похід, творчий звіт, концерт, конференція, мандрівка, імпровізація тощо).

Рівні повідомлення навчального матеріалу (необов'язково):

- інформаційний (навчальний матеріал подається у вигляді готової інформації: розповідь, демонстрація, пояснення);
- інформаційно-операційний (одночасно з інформаційним способом відображення навчального матеріалу даються розгорнуті пояснення функціонування об'єкту вивчення і способи операцій з ним);
- проблемний (визначається проблема і намічаються шляхи її вирішення, наприклад, розгортання ряду логічних міркувань і доказів).

Методи виховання (необов'язково):

- переконання;
- емоційний вплив;
- стимулювання.

Тривалість заняття 45 хв. або 45хв. (5хв.перерва) 45хв..

Міжпредметні зв'язки

Форма заняття:

- індивідуальна (передбачає роботу з дітьми, які виявили особливі здібності),
- групова (ведеться з усією групою, в межах групи можливий поділ на

підгрупи).

Обладнання: Дидактичний матеріал, наочний матеріал (схеми, таблиці, плакати, саморобні наочності, діаграми, моделі), технічні засоби, демонстраційний матеріал, література, відеофільми, комп'ютерні диски, аудіо матеріали, тощо.

Хід заняття (його структура залежить від типу заняття та інших параметрів).

I. Вступна частина:

- повідомлення теми і мети заняття, очікуваних результатів;
- актуалізація опорних знань;
- мотивація навчальної діяльності гуртківців.

II. Основна частина:

- перевірка у дітей знань та вмінь, які вони вже мають для підготовки до вивчення нової теми;
- висвітлення керівником матеріалу нової теми;
- оволодіння новими теоретичними знаннями, ознайомлення з термінами, способами практичних дій;
- залучення дітей до самостійного осмислення нового матеріалу, самостійна робота;
- підведення гуртківців до самостійних узагальнень, висновків.

III. Заключна частина:

- загальний підсумок заняття з визначенням його позитивних і негативних моментів, пояснення можливості використання одержаних знань;
- повідомлення завдань до наступного заняття;
- рекомендація літератури або інших джерел інформації для самостійного опрацювання.

ВКЛАДКА

Мета заняття: навчальна, розвивальна, виховна.

Навчальна мета (навчити, познайомити) - передбачає формування практичної діяльності, уміння аналізувати, спостерігати. Спрямована на активізацію уяви та фантазії.

Типові формулювання:

- навчити, дати уявлення, пояснити, учити, розповісти, розкрити;
- познайомити з інформацією, умовами тощо;
- проконтролювати засвоєння певних (таких) вмінь та навичок, вивчених на попередніх заняттях;
- поглибити знання;
- сформувати (закріпити) певні (такі) навички та вміння по даному матеріалу (на матеріалі цього заняття);
- розширити або поглибити (збагатити) знання (конкретно названі);
- узагальнити знання

Розвивальна мета (розвинути) – спрямована на розвиток творчого потенціалу.

Типові формулювання:

- розвинути (розкрити) здібності, уяву, пам'ять, увагу;
- розвивати почуття (кольору, ритму тощо);
- формувати практичні навички та вміння;
- удосконалювати вміння та навички.

Виховна мета (виховати) – спрямована на виховання загальнолюдських цінностей, нових ідей та образів.

Типові формулювання:

- виховувати почуття;
- навчити розуміти;
- прищеплювати;
- сприяти в ході заняття вихованню певних (таких) якостей (понять);
- викликати інтерес до інформації ;
- залучити, заохотити, зміцнити інтерес;
- викликати неприйняття...

Типи занять

В позашкільній педагогіці використовуються як шкільні типи занять та їх форми так і нетрадиційні.

Кожне заняття має свою структуру. Тип заняття визначається наявністю та послідовністю структурних частин.

Класифікація типів занять:

- комбіноване;
- вивчення нового матеріалу;
- формування практичних умінь та навичок;
- систематизація знань;
- практична робота (застосування вмінь та навичок);
- контрольне (підсумкове);
- узагальнення;
- закріплення знань;
- підсумкове.

Форми організації занять

Перелік форм занять:

ділова гра, змагання, театралізоване заняття, взаємо навчання вихованців, залік, творчий звіт, конкурс, рольова гра, концерт, конференція, семінар, екскурсія, салон, мандрівка, імпровізація тощо.

Форми організації занять в позашкільній роботі:

- *групові*: ведеться робота з усією групою, викладається загальний матеріал.
- *індивідуальні*: передбачено роботу з дітьми, які виявили особливі здібності, які претендують на роль солістів, виконавців головних ролей.

ХІД ЗАНЯТТЯ (структура заняття)

Структура - поєднання, взаємозв'язок елементів і частин заняття. Структура залежить від типу заняття.

I. ВСТУПНА ЧАСТИНА.

Організаційний момент - перевірте готовність дітей до заняття, підтримуйте порядок і дисципліну протягом усього заняття.

Повідомлення теми та мети заняття, очікуваних результатів.

Тема, мета заняття повинні оголошуватися обов'язково, назва теми й завдання мають бути адаптованим до сприйняття дітей.

- Поясніть важливість теми вихованцям.
- Зробіть мету заняття метою вихованців.
- Формуйте мету, орієнтуючись на потреби та інтереси вихованців.
- Формулюйте конкретні навчальні завдання, якими повинні оволодіти учні.
- Нагадуйте тему, мету і завдання протягом заняття.
- Концентруйте на знаннях і уміннях, що відповідають інтересам і потребам вихованців.

Актуалізація опорних знань.

Визначте поняття, які треба активізувати у свідомості дітей, щоб підготувати до сприйняття нового матеріалу.

Мотивація навчальної діяльності гуртківців.

При побудові заняття необхідно враховувати три види мотивації:

Соціальну — підняти авторитет дитини серед товаришів, похвалити за старанність у роботі тощо.

Прагматичну — посилити увагу до дисципліни, інформації, яка буде потрібна при вступі до ВНЗ, при придбанні спеціальності тощо.

Змістовну - застосування знань у нестандартних ситуаціях, введення учнів у проблемні ситуації.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

- перевірка у дітей знань та вмінь, які вони вже мають для підготовки до вивчення нової теми;

- висвітлення керівником гуртка матеріалу нової теми (ознайомлення з новими знаннями та вміннями, показ зразка);

- оволодіння вихованцями новими теоретичними та практичними знаннями (вправи на освоєння нових знань, умінь, навичок за зразком);

- залучення вихованців до самостійного осмислення нового матеріалу, самостійна робота (перенос засвоєних знань, умінь, навичок у подібну ситуацію, завдання творчого характеру);

- підведення гуртківців до узагальнень, висновків.

III. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

(ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ЗАНЯТТЯ)

- обґрунтування гуртківцями можливості використання отриманих знань, умінь, навичок;
- загальний підсумок заняття із зазначенням його позитивних та негативних моментів;
- повідомлення завдань на наступне заняття (якщо є);
- рекомендована література (якщо є).

Подати список використаної літератури, оформлений згідно сучасних вимог.

Наприклад:

1. Клочек Г.Д. Текст «під мікроскопом»: фрагмент новели Василя Стефаника «Катруся» / Г.Д. Клочек // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2004. – № 1. – С.123-136.
2. Передрій Г., Карпенко Т. У світі звуків і слів: Цікаві завдання з фонетики, лексикології і словотвору / Г. Передрій, Т. Карпенко. – К.: Богдана, 1998. – 399 с.
3. Петров М. Основні традиційні символи і системи знаків у вишивках українських рушників. URL: <https://etnoхata.com.ua/statti/traditsiji/osnovnye-traditsionnye-simvoly-i-sistemy-znakov-v-vyshivkah-ukrainskih-rushnikov/> (дата звернення: 09.11.2017).

Використані джерела

1. Ризванюк О. Ефективне заняття/ О. Ризванюк // Позашкілля. – 2012. – №6. – С. 53
2. Бойко Л. Методичний поради́ник керівника творчого учнівського об'єднання / Л.Бойко // Вісник позашкілля. – Львів, – 2011. – № 7
URL: <http://mcentum.edukit.cv.ua/Files/downloads/%D0%92%D0%9F%E2%84%967.%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BA%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BE%D0%B1%D1%94%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>
(дата звернення: 05.11.2017).
3. Лука О.І. Інформаційна скринька для молодого педагога - позашкільника
URL: <http://mustectv.school-info.te.ua/blog/21-novini/33-informacijna-skrinka-dlja-molodogo-pedagoga-pozashkilnika>
(дата звернення: 05.11.2017).